

Viite

Asia

Metsälain toimeenpanon tilanne

Asiasanat COEST, VENÄJÄ, METSÄPOLITIIKKA

Hoitaa ITÄ-22

Hoitaa UE MOS

Koordinoi
Tiedoksi

ASA-32; AVS-HAL; AVS-POL; EUR-01; EUR-02; EUR-12; EUR-13; GLO-01; GLO-02; GLO-54; ITÄ-01; ITÄ-02; ITÄ-23; ITÄ-24; ITÄ-25; KEO-12; KPO-02; KPO-05; KPO-06; KPO-07; OIK-33; POL-01; POL-02; POL-03; POL-04; POL-06; POL-08; POL-11; POL-ETYJ; STU-00; VNEUS; VSI-00
BER; BRT; BUK; EUE; GEN; KIO; KOB; KSL-02; KSL-05; LUX; MSK; NYC; PET; PIE; TAL; TEH; TOK; VAR; YKE
KTM; MMM/MEO; OFFSHORE TC; PE/YHTEYSUPSEERI; SM/UO; SP/BOFIT; TPK; VM; VNK; YM; YM/ALO; YM/EU-ASIAT; YM/KVY

Laatija jakanut

Metsälain toimeenpanoa varten on tarpeen laatia noin 60 erilaista määräystä federaation tasolla ja noin 10 aluetasolla. Noin 23 kpl on jo laadittu ja Metsäviraston tavoitteena on saada kaikki säädökset valmiiksi vuoden 2007 loppuun mennessä.

Venäjä valmistelee metsälain voimaantulosta säätävään lakiin muutoksia, joilla pidennetään useiden vanhan lain mukaisten käytäntöjen voimassaoloa vuoden 2009 alkuun saakka.

Lakimuutoksella pyritään turvaamaan hakkuiden jatkuminen keskeytyksittä vuoden 2008 aikana.

Käytännössä muutosten avulla mahdollistetaan metsälippujen kirjoittaminen vanhojen metsänkäyttösuunnitelmien ja metsänvuokrasopimusten pohjalta vuoden 2009 alkuun asti.

Venäjä valmistelee uutta hakkuuohjetta, jonka on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2008. Uuden ohjeen tavoitteena on tuoda skandinaavistyyppinen intensiivinen metsienhoito Venäjälle.

Metsälain toimeenpanon normeista suurin osa on jo laadittu

Metsälain toimeenpanoa varten on tarpeen laatia noin 60 erilaista määräystä federaation tasolla ja noin 10 aluetasolla. Metsäviraston tavoitteena on saada säädökset valmiiksi vuoden 2007 loppuun mennessä. Luonnonvaraministeriön mukaan uuden metsälain toteuttamiseen liittyvien normien valmistelu toteutetaan alkuperäisessä aikataulussa eli 1.7.2007 mennessä. Laadittavista 23 uudesta normista on jo esitetty hallitukselle 18, kaksi normia on kommentoitavana Venäjän oikeusministeriössä ja kolme muissa elimissä. Näistä oli kesäkuun alussa hyväksytty 12 hallituksen asetusta. Myös 13 Metsäviraston määräystä on hyväksytty.

Alueiden metsien hallinnon uudistukset viivästynevät

Alueiden tulee vuoden 2007 aikana määriteltävä metsänhoitoalueiden ja puistometsien rajat, muodostettava alueelliset metsähallintoyksiköt (metsänhoitoalueet), laadittava ja vahvistettava subjektien metsäsuunnitelmat ja metsätalouden ohjesäännöt, lohkottava metsäpalstat ja kirjattava ne metsärekisteriin. Nyt on selvää, että alueet eivät ehdi laatia suunnitelmia metsien katkeamattoman käytön vaatimassa aikataulussa. Alueiden metsäsuunnittelun säännöt eivät ole valmiita ja myös niiden määräaika pidennettäneen 1.1.2009 asti. Siihen asti vanhat normit ja säännöt ovat voimassa myös tältä osin.

Alueiden täytyy myös 2007 aikana jakaa Leshozien toiminta hallinnollisiin (Lesnitztstvtot) ja kaupallisiin (Leshozit) toimintoihin on jäljellä puolisen vuotta. Vuoden 2007 loppuun saakka metsäluonnon suojeluun, metsien tuholaisuusojeluun yms. sekä metsänuudistamiseen liittyviä töitä voidaan toteuttaa leshozien toimesta ilman kilpailutusta. Vuoden 2007 aikana harvennushakkuista ja muista hakkuista saatavan puun myyntitulot rinnastetaan budjettivaroihin ja jaetaan metsätalouden tarpeisiin työntekijöiden ylläpito mukaan lukien.

Metsälain § 19 mukaan metsäluonnon suojeluun, metsän suojeluun tuholaisilta ja metsänuudistamiseen liittyvät toimenpiteet hoitaa valtionviranomaisen (vuokraamatta jääneillä metsäaloilla) tai metsänkäyttäjä (vuokratuilla metsäaloilla). Federaatio ei anna tukea vuokrattujen metsien suojeluun ja uudistamiseen. Vuokraamattomien metsäalojen suojelutoimenpiteiden järjestämisestä pidetään tarjouskilpailu. Metsäviraston mukaan vuokralleottajalle tulee myös pakko harjoittaa metsänjalostusta.

Tämän lisäksi metsänhoitoalue eli Lesnitztstvtot hoitaa valvontatehtäviä, järjestää metsän myynnistä tai vuokrauksesta huutokauppoja (jos subjektin toimeenpanovallan elin on delegoinut sille tämän), organisoii metsäpalstojen muodostamisen, kerää tietoja valtakunnallista metsärekisteriä ja alakohtaisia tilastoja varten sekä huolehtii metsätalouden ohjesäännön toteuttamisesta.

Maatalousmetsien liittäminen metsähallintorakenteeseen on osin kesken. Niillä alueilla, joilla maatalousmetsät on maataseessa määritelty metsävarannon maiksi ja ne ovat läpäisseet omaisuusosoikeuksien valtiollisen rekisteröinnin, on mahdollista liittää ao. metsät metsänhoitoalueisiin ja puistometsiin. Niillä alueilla, joilla ao. metsät ovat edelleen maatalousmetsinä, on ne siirrettävä metsävarannon metsiin ja vasta sen jälkeen uuteen hallintorakenteeseen. Metsätalousvirasto ei voi antaa tukiaisia maatalousmetsille ellei niitä ole liitetty varsinaisiin metsänhoitoalueisiin.

Venäjä valmistelee muutoksia metsälain voimaantulosta säätävään lakiin

Odotettavissa olevien viivästysten vuoksi Venäjän valtion duuman luonnonvarakomitea keskusteli kesäkuun 28 päivä muutoksista metsälain voimaantulosta säätävään lakiin. Metsäviraston johtajan Roštšupkinin mukaan lakimuutoksen odotetaan läpäisevän duuman ensimmäinen käsittely heinäkuun alkupuolella. Muutoksen odotetaan läpäisevän myös toinen ja kolmas käsittely ennen elokuun alkua. Muutokset astuvat voimaan heti, kun laki on läpäissyt kolmannen käsittelyn, presidentti on sen hyväksynyt ja se on julkaistu.

Lakimuutoksella pyritään turvaamaan hakkuiden jatkuminen keskeytyksittä vuoden 2008 aikana pidentämällä useiden vanhan lain mukaisten asetusten ja käytäntöjen voimassaoloaika 1.tammikuuta 2009 asti. Lakimuutoksen tärkeimpiä kohtia ovat:

- vanhoja vuokrasopimuksia ei tarvitse kokonaan uusia, vaan ainoastaan muuttaa ja uudelleen allekirjoittaa
- vanhojen vuokrasopimusten allekirjoitus voidaan tehdä rekisteröimättä niitä valtion maankäyttöreisteriin
- jos vanha sopimus on jo rekisteröity, uutta rekisteröintiä ei vaadita
- hakkuulippuja voidaan myöntää tammikuun 1. päivään 2009 asti
- vanhoihin vuokrasopimuksiin tehtyjä metsien käyttösuunnitelmia voidaan käyttää tammikuun 1 päivä 2009 asti

- hallitukselle annetaan lisää aikaa laatia vanhojen vuokrasopimusten uusimisohteet lokakuun 1 päivään 2007 asti

Presidentin aloitteesta on pyydetty liittovaltioneuvostoa nopeuttamaan lakiprosessia. Kun muutokset metsälain toimeenpanoon saavat lainvoiman, niin ei ole enää esteitä vuokrasopimusten uusimiselle, uusien metsien vuokrasopimusten laadinnalle eikä metsälippujen kirjoittamiselle. Alueviranomaiset voivat valmistella metsäalueita tämän ja ensivuoden hakkuuta varten. Nykyiset metsäliput ovat voimassa vuoden 2007 loppuun ja hakkuuta ei pysäytetä. Vuoden loppuun mennessä on laadittava metsien käyttöä koskevat suunnitelmat. Sitten on puoli vuotta aikaa sopeutua metsänkäyttöilmoituksen käyttöönottoon.

Yksi suurista käytännön ongelmista on ollut rekisterin luominen. Käytännössä muutosten avulla voidaan laillisesti käyttää vanhoja metsänkäyttösuunnitelmia ja metsänvuokrasopimuksia vuoden 2009 alkuun asti. Vuokrasopimuksia ei myöskään tarvitse vielä rekisteröidä. Lakimuutoksessa kerrotaan, että valtuutetuilla aluetason viranomaisilla on oikeus kirjoittaa metsälippuja metsänvuokraajille.

Uudet intensiivisen metsänkäytön mahdollistavat hakkuuohjeet voimaan vuoden 2008 alusta

Tällä hetkellä laaditaan Venäjän Federaation hakkuuohjetta, jonka on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2008. Tämä on toiseksi tärkein metsäalan dokumentti metsälain jälkeen. Dokumenttia valmistelee Metsäviraston alainen Pushkinossa sijaitseva Koko Venäjän metsien ja metsätalouden koneellistamisen tutkimuslaitos (VNIILM). Lisäksi tekeillä lakimuutos, jolla alueet antaisivat metsäsuunnitelmansa federaation hyväksyttäväksi, sillä Federaation tasolla ollaan paljon valmiimpia intensiivisen metsätalouden käyttöönottoon kuin aluetasolla. Metsäviraston Atamankinin mukaan Venäjä haluaa siirtyä 1.1.2008 uusien hakkuuohjeiden myötä harjoittamaan aiempaa intensiivisempää metsätaloutta tavoitteena noin 2 – 2.5 m³/ha/v hakkuut käytössä olevilla metsäalueilla. Tätä varten ei tarvita pilottiprojekteja. Uusien hakkuuohjeiden käyttöönotosta huolimatta Venäjä haluaa myös laajentaa mallimetsäverkostoa Venäjällä.

Kommentti

Metsälain toimeenpanolakiin tehtävät muutokset ovat elintärkeitä katkeamattoman metsien käytön varmistamiseksi. Jo nyt useilla hakkuuyrityksillä ovat hakanneet lähes kaikki vuoden 2006 lopussa kirjoitetut hakkuuliput. Lähes kaikilta hakkuuliput loppuvat syyskuuhun mennessä. Tämänhetkisen lain mukaan uusia lippuja ei voi enää kirjoittaa eikä uuden muotoista metsänkäyttöilmoitusta voi ottaa käyttöön, koska säädökset metsärekisteristä, metsänkäyttösuunnitelmien laadinnasta ja vuokrasopimusten uusimisesta eivät ole valmiina.

Tullessaan voimaan lakimuutos mahdollistaa vanhan tyylisten hakkuulippujen kirjoittamisen vanhojen vuokrasopimusten metsänkäyttösuunnitelmien perusteella. Se myös mahdollistaa vuokrasopimusten uusimisen ilman rekisteröintiä sekä ilmeisesti metsänkäyttöilmoitusten käyttöönoton yhdessä uusien vuokrasopimusten ja uudentyyppisen metsänkäyttösuunnitelman kanssa. Alueviranomaiset voivat sen turvin alkaa vuoden 2008 hakkuuiden valmistelun tarvitsematta odottaa alueellisen metsäsuunnitelman valmistumista.

Ainoa ongelma prosessissa on, kuka on se aluetason viranomainen, joka saa ja voi kirjoittaa hakkuuliput ja/tai hyväksyä metsänkäyttöilmoituksen. Todennäköisesti tämä taho löytyy entisen Leshozin organisaatiosta.

Uudet hakkuuohjeet ovat ehkä tärkein tällä hetkellä valmistelussa olevista dokumenteista Suomen metsäteollisuuden kannalta. Hakkuuohjeet tulevat mahdollistamaan skandinaavistyyllisen metsien käsittelyn Luoteis-Venäjällä. Ohjeisto on Federaatiotasoinen ja alueet saavat laatia ja tulevat laatimaan tarkempia ohjeita, kunhan ne eivät ole ristiriidassa federaatiotason säännösten kanssa. Metsävirasto on ilmoittanut halukkuutensa vastaanottaa kommentteja ja varsinkin muotoiluehdotuksia hakkuuohjeisiin Suomen metsäteollisuudelta. Hyväksyttävä dokumenttia on mahdollista muokata myös myöhemmin. Kun ohjeet tulevat voimaan on ratkaisevassa asemassa niiden implementointi käytäntöön. Tässä ratkaisevassa asemassa tulevat olemaan alueiden metsähallinto ja erityisesti

Lesnitsesstvojen viranomaiset. Olisi Suomen etu, jotta heidän täydennyskoulutuksessa korostettaisiin oikeita tapoja tulkita hakkuuohjeita.

LIITTEET

-